

Agáta Anna Škodná

Vyjadřování pravděpodobnosti a aproximativnosti ve španělštině

(posudek oponenta bakalářské práce)

Předkládaná práce se zabývá prostředky, jimiž disponuje španělština pro vyjadřování pravděpodobnosti, a jejich protějšky v češtině. Vychází z převzatého obecného teoretického rámce, který mj. počítá s existencí probabilitivu, a podrobně zkoumá konkrétní způsoby vyjadřování epistemické modalit, totiž paradigmata *hablaré / habré hablado* ve funkci probabilitivu a modální slovesné opisné vazby *deber de* + infinitiv, *venir a* + infinitiv a *venir* + gerundium (tuto poslední jen velmi stručně). Materiál k srovnávacím španělsko-českým analýzám byl získán z paralelního korpusu InterCorp.

Už tento stručný popis témat naznačuje, že v teoretické části musela autorka charakterizovat poměrně značné množství termínů, a navíc je zasadit do obecného výkladu modalit. Pracuje hned s několika zdroji a podařilo se jí vytvořit hutný, ale přitom v zásadě úplný přehled všeho podstatného, co je před podobnou analýzou třeba říci o modálních významu probabilitivním (kapitola 1) a o perifrastických konstrukcích (konkrétně o slovesných opisných vazbách, kapitola 2.1, o modálních perifrázích, kapitola 2.2 a perifrázích vyjadřujících aproximativnost, kapitola 2.3). Vzhledem k tomu, že se jedná o práci bakalářskou, tento výklad nezabíhá do složitějších teoretických záležitostí, ale přesto je třeba ocenit, že se autorka v sekundární literatuře dobře orientuje, je schopna jednotlivé přístupy konfrontovat a hlavně si z nich vytvořit model popisu, který jí poslouží v druhé, praktické části práce. V té na datech získaných z jádra verze 9 InterCorpu (omezeného na texty, jejichž originál je španělský) zkoumá typologii českých překladů konstrukcí s probabilitivem, s *deber de* a s *venir a* a věnuje přitom pozornost jak typům protějšků v češtině, tak i míře, do jaké se v překladu odráží modalita originálu. Výklad je velmi přehledně ilustrován konkrétními příklady. Závěrečná kapitola shrnuje nejdůležitější výsledky práce.

Práci hodnotím pozitivně: struktura výkladu, práce s daty a se sekundární literaturou i jazykový rozměr práce jsou na bakalářskou práci nadprůměrné. Autorka si ve spolupráci s vedoucí práce byla schopna přesně vymezit pole zájmu a sestavit promyšlený způsob vyhledávání dat, což je pro práci tohoto typu klíčové. Vyhodnocení dat a závěry práce tak jsou přesvědčivé a dobře obhajitelné.

Ke struktuře výkladu mám jen jedinou výhradu. Hlavním autorčiným cílem pochopitelně bylo popsat situaci ve španělštině, ale i srovnání s češtinou je v práci důležité – data ostatně říkají o vyjadřování epistemické modalit v češtině mnoho zajímavého. Právě proto v teoretické části práce postrádám alespoň stručný souhrnný popis obecných prostředků vyjadřování modalit v češtině. Z něj by mimo jiné vyplynulo, jaká jsou v češtině omezení pro využití tvarů futura pro vyjádření epistemické modalit (probabilitiv). Podobně by si zasloužila stručný popis epistemická modalita u českých modálních sloves, zejména u slovesa *mušet*. U obhajoby by se autorka k této věci mohla stručně vyjádřit.

Dílčí poznámky:

- Oceňuji manuální analýzu dat – autorka musela ručně projít mnoho příkladů a analyzovat je a třídit dle předem daných kritérií. Zdá se mi, že se jí to celkově podařilo, byť některá dílčí řešení se mi zdají sporná (např. na s. 41 a 45).
- Český překlad vlastně interpretuje španělský význam – v tomto smyslu jsou zvláště zajímavé příklady, které nepatří k nejčastějším typům (mám na mysli mj. příklady, u kterých autorka na s. 59 mluví o pouze lexikálním prostředku vyjádření).
- Nejsm si jist, jestli je v češtině vhodné používat termín indefinidum (s. 26 i jinde).

Z formálního a jazykového hlediska je práce připravena pečlivě, byť se místy objevují překlepy (např. anteperézentu, s. 48, anterézentu v grafech a tabulkách na s. 49 a dále)

Celkově práci plně doporučuji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *výborně*.

V Praze dne 30. 5. 2018

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.